

**Eco-effectscan,
incl. stikstofdepositieberekening
Gemaal Oude Polder
te Pijnacker**

**Opdrachtgever
Waalpartners Civil Engineering
te Naaldwijk**

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

**Eco-effectscan,
incl. stikstofdepositieberekening
Gemaal Oude Polder
te Pijnacker**

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
e-mail info@aquaterranova.nl
www.aquaterranova.nl

**Opdrachtgever
Waalpartners Civil Engineering
te Naaldwijk**

Datum: 6 december 2019
Rapportnr.: 191720/AQT301aFF/LvdS
Status: Aangepaste rapportage

COLOFON

Titel : **Eco-effectscan, incl. stikstofdepositieberekening**
Gemaal Oude Polder te Pijnacker

Opdrachtgever : Waalpartners Civil Engineering
Contactpersoon : dhr. Ing. T.J. Lutterman

Projectteam

Projectmanager : dhr. Ing. A.P. Wubben
Contactpersoon : dhr. Ing. A.P. Wubben
Auteur : mw. L.J. van der Steeg BSc
Veldwerk : mw. L.J. van der Steeg BSc
Kwaliteitsborger : mw. Ir. E. van Doorn

Projectnummer : **191720**

Aqua-Terra Nova BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Vrijgave auteur	Goedkeuring kwaliteitsborger
6 december 2019	Aangepast		
15 november 2019	Definitief		

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doelstelling.....	5
1.3	Leeswijzer	5
1.4	Verantwoording.....	5
2	METHODE.....	6
2.1	Inleiding.....	6
2.2	Projectbeschrijving	6
2.3	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	6
2.4	Beoordeling beschermde natuurgebieden	6
2.5	Aanwezigheid beschermde planten en dieren	6
2.6	Effectbeoordeling en toetsing	7
3	PLANGEBIED.....	8
3.1	Ligging.....	8
3.2	Bestaande situatie	8
3.3	Beoogde situatie en activiteiten	10
3.4	Veldbezoek.....	10
4	RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING.....	11
4.1	Natura 2000-gebieden	11
4.2	Ecologische verbindingzones	12
5	STIKSTOFDEPOSITIEBEREKENING	13
5.1	Inleiding stikstof.....	13
5.2	Bronnen en resultaten berekening	13
5.3	Conclusie.....	14
6	RESULTATEN SOORTBESCHERMING.....	15
6.1	Vaatplanten	15
6.2	Vogels.....	15
6.3	Grondgebonden zoogdieren	16
6.4	Vleermuizen	16
6.5	Amfibieën	17
6.6	Reptielen.....	18
6.7	Vissen.....	18
6.8	Overige beschermde soorten	18
7	CONCLUSIES EN ADVIES.....	19
7.1	Gebiedsbescherming	19
7.2	Soortbescherming	19
7.3	Overzicht beschermde soorten	19
7.4	Advies en vervolgstappen	20
8	REFERENTIES	22
BIJLAGE 1	LIGGING PLANGEBIED	23
BIJLAGE 2	BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN	24
BIJLAGE 3	TOESTEMMINGVERLENING STIKSTOFDEPOSITIE	26
BIJLAGE 4	STIKSTOFDEPOSITIEBEREKENING MET AERIUS.....	28

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Waalpartners Civil Engineering is voornemens om, voor het Hoogheemraadschap van Delfland, het gemaal Oude Polder te Pijnacker te voorzien van twee nieuwe visvriendelijke pompen en het realiseren van een eenzijdige vispassage. Ten behoeve hiervan wordt de pomp in het gemaal buiten gebruik gesteld en de pomp in het bijgebouw verwijderd. Voor dit project dienen onder andere de gevolgen van de ruimtelijke ingrepen op de aanwezige flora en fauna te worden weergegeven. In dit kader is de onderhavige Eco-effectscan uitgevoerd door Aqua-Terra Nova BV in opdracht van Waalpartners Civil Engineering.

1.2 Doelstelling

De Eco-effectscan heeft als doel te inventariseren of het project mogelijk in strijd is met de Wet natuurbescherming of het Natuurnetwerk Nederland in de Wet ruimtelijke ordening. Hiertoe worden de effecten van de activiteiten op beschermde gebieden en soorten inzichtelijk gemaakt. Daarnaast wordt geadviseerd hoe te handelen in het kader van de natuurwetgeving.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethode en het toetsingskader van de Eco-effectscan beschreven. In hoofdstuk 3 worden het project en het plangebied beschreven. Mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland worden beschreven in hoofdstuk 4. De stikstofdepositieberekening wordt weergegeven in hoofdstuk 5. De resultaten van de inventarisatie en mogelijke effecten op beschermde soorten worden in hoofdstuk 6 beschreven. Tot slot volgen in hoofdstuk 7 de conclusies en worden eventueel te nemen maatregelen geadviseerd. Bronvermeldingen zijn in de tekst met een nummer aangegeven, wat naar het desbetreffende nummer in de referentielijst verwijst. In de bijlagen zijn kaarten van het plangebied opgenomen en is de uitgebreide stikstofdepositieberekening met de AERIUS-calculator bijgevoegd.

1.4 Verantwoording

Bij ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie over de afwezigheid van soorten niet te geven. Door de inzet van ter zake kundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt onze onderzoekskwaliteit gewaarborgd.

2 METHODE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de voorliggende rapportage tot stand zijn gekomen. Dit hoofdstuk dient tevens als onderbouwing van de conclusies. In het kort wordt weergegeven hoe de Wet natuurbescherming in het project wordt geborgd.

2.2 Projectbeschrijving

Het project wordt beschreven aan de hand van de door de opdrachtgever verstrekte informatie. Hiertoe wordt de omvang en ligging van het plangebied beschreven in relatie tot groenstructuren in de omgeving, wordt de bestaande situatie geschetst en worden de beoogde activiteiten omschreven.

2.3 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

In de Wet natuurbescherming¹ zijn beschermde soorten en gebieden aangewezen. Hierbij zijn beschermde soorten ingedeeld in drie regimes (respectievelijk art. 3.1, 3.5 en 3.10). Artikel 3.1-3.4 betreffen regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in de Europese Unie. Artikel 3.5-3.9 betreffen regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen. Artikel 3.10-3.11 betreffen regels ter bescherming van niet onder art. 3.5 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet.

Alle in de Wet natuurbescherming genoemde soorten zijn strikt beschermd¹. De bescherming van soorten is met name gericht op instandhouding van populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren.

2.4 Beoordeling beschermde natuurgebieden

Op basis van provinciale en lokale kaartendatabases wordt de ligging van natuurgebieden in de omgeving van het plangebied inzichtelijk gemaakt. Het betreft gebieden uit de Wet natuurbescherming en gebieden in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Indien dergelijke beschermde natuurgebieden binnen een straal van 5 km van het plangebied gelegen zijn of de ingreep een zodanig karakter heeft dat effecten op grotere afstand mogelijk zijn, wordt de wettelijke status beschreven. Daarnaast wordt beoordeeld of negatieve effecten op de gebieden uitgesloten kunnen worden.

Indien noodzakelijk zal bij de effectbeoordeling in het kader van het Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) gebruikt worden gemaakt van het rekenmodel AERIUS Calculator. AERIUS Calculator berekent de emissie van stikstof als gevolg van economische activiteiten en de depositie op nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

2.5 Aanwezigheid beschermde planten en dieren

Aan de hand van een veldbezoek, verspreidingsatlassen, overige naslagwerken en lokale waarnemingen wordt een lijst samengesteld van beschermde soorten behorend tot artikel 3.1, 3.5 en 3.10 welke in en in de nabije omgeving van het plangebied zijn waargenomen of potentieel aanwezig zijn. Deze lijst met soorten is een momentopname, is niet limitatief en kan aangevuld worden met beschermde soorten waarvan de aanwezigheid aannemelijk is.

Voor deze soorten wordt op basis van het verkennend locatiebezoek de geschiktheid van biotopen in het plangebied beoordeeld. De beoordeling van de aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied resulteert in de vaststelling:

- Niet aanwezig c.q. afwezig; de soort is niet in de omgeving waargenomen of het plangebied vormt geen geschikt biotoop voor soort welke in de omgeving waargenomen is; de beoordeling van de afwezigheid wordt uitsluitend in uitzonderingen behandeld; soorten welke op de inventarisatielijst zijn opgenomen en niet worden behandeld, worden per definitie beoordeeld als niet aanwezig c.q. afwezig;
- niet uit te sluiten; de soort is in de omgeving waargenomen of kan op basis van betrouwbare bronnen* verwacht worden en het plangebied vormt geschikt biotoop voor verblijfplaatsen of andere functionele onderdelen van de leefomgeving van de soort;

- aanwezig: de soort is tijdens het locatiebezoek waargenomen of de soort is in het plangebied waargenomen op basis van betrouwbare bronnen*.

*Betrouwbare bronnen zijn minder dan 3 jaar oude gegevens van overige ter zake kundigen en de NDFF.

2.6 Effectbeoordeling en toetsing

Voor de aanwezige beschermde soorten of beschermde soorten waarvan de aanwezigheid niet uitgesloten kan worden, worden de effecten van de voorgenomen handelingen beoordeeld en getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en de zorgplicht.

De toetsing is gericht op aantasting en verstoring van individuen en hun functionele leefomgeving en mogelijke effecten op nabijgelegen natuurgebieden. De toetsing is afhankelijk van de kwetsbare periode waarin handelingen een effect kunnen hebben. Vervolgens wordt beoordeeld of aantasting van individuen en hun functionele leefomgeving een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de regionale of landelijke populatie.

Per soortgroep worden de handelingen getoetst aan de verbodsbepalingen en de zorgplicht. Per beschermingscategorie worden hierbij verschillende toetsingskaders gehanteerd (zie tabel 2.1).

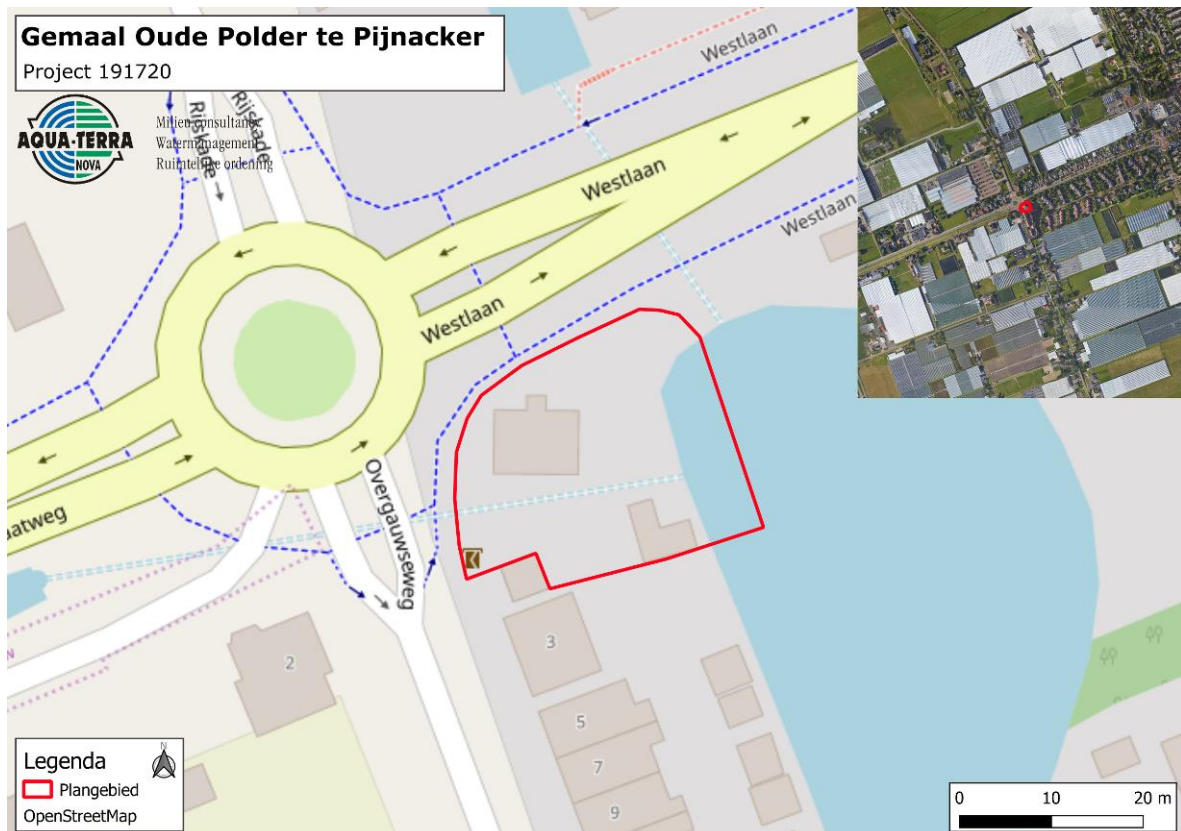
Tabel 2.1. Toetsingskader per beschermingscategorie.

Categorie	Toetsingskader
Artikel 3.1-3.4 & Artikel 3.5-3.9 (Vogelrichtlijn & Habitatrichtlijn)	Effecten dienen te allen tijde voorkomen te worden. Indien effecten op beschermde soorten niet uitgesloten kunnen worden, dient de omvang van de mogelijke effecten inzichtelijk gemaakt te worden middels vervolgonderzoek.
Artikel 3.10-3.11 (Nationaal beschermde soorten)	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen, mits de handelingen uitgevoerd worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien het niet mogelijk is om conform een gedragscode te werken, dan dient ontheffing aangevraagd te worden.
Alle planten en dieren (Zorgplicht)	In het kader van de zorgplicht dienen schadelijke effecten zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden voorkomen te worden, beperkt te worden of ongedaan gemaakt te worden.

3 PLANGEBIED

3.1 Ligging

Het plangebied is gelegen aan de Overgauwseweg 1 te Pijnacker, in de gemeente Pijnacker-Nootdorp in de provincie Zuid-Holland. Het plangebied betreft een gemaal in een stedelijke omgeving in glastuinbouwgebied. Zie figuur 3.1 en bijlage 1 voor de ligging en de begrenzing van het plangebied.

Figuur 3.1. Ligging en begrenzing van het plangebied Gemaal Oude Polder te Pijnacker (rood omkaderd).

Het plangebied grenst aan een rotonde en de N473 aan de noordzijde. Ten oosten van het plangebied is een waterdeel aanwezig met daarachter woonwijken. Ten westen en zuiden van het plangebied zijn tevens woningen aanwezig en glastuinbouwgebied.

3.2 Bestaande situatie

Het plangebied betreft een gemaal met een oppervlakte van circa 700 m². Het gemaal is voorzien van twee pompen met een capaciteit van 70 en 20 m³/min. De pompen zijn respectievelijk gesitueerd in het gemaal, als in het bijgebouw van de garage. Beide pompen inclusief de huidige inlaat sluiten aan op de uitstroompuit. Naast het gemaal bevindt zich een trafo gebouw en de machinistenwoningen. Deze behoren niet tot het plangebied. Het bestaande gemaal is oorspronkelijk een windmolen en stoomgemaal geweest. De fundering van de windmolen bevindt zich nog op de locatie van het bestaand gemaal. De huidige pompen dateren uit 1914 en 1972 zijn voorzien van een terugslagklep en zijn niet visvriendelijk. Het huidige krooshekreiniger bevindt zich in slechte staat. Daarnaast is de elektrotechnische installatie verouderd.

De gemaalwoning bestaat uit bakstenen muren en is gebouwd in 1971. Het dak bevat oranje kleidakpannen. Ook zijn er bij de dakkapel loodflappen aanwezig. Enkel ter hoogte van de dakkapel zijn ruimtes aanwezig tussen de dakpannen. Langs de zijmuren is ruimte aanwezig tussen de muur en het houten dakoverstek. Er zijn geen aanwijzingen dat de gemaalwoning een spouwmuur bevat. Het bijgebouw, tevens gebouwd in 1971, bevat tevens bakstenen muren en heeft een plat dak. Er is een houten dakbelijsting rondom aanwezig. Wederom zijn er geen aanwijzingen dat het bijgebouw een spouwmuur bevat.

Er zijn twee bomen aanwezig in het plangebied, een volwassen esdoorn en een kleine zomereik. De esdoorn bevat holtes welke niet zijn ingerot. Het gazon bestaat voornamelijk uit verschillende grassen, mossen, paardenbloem en hondsdraf.

Zie voor een impressie van het plangebied de afbeeldingen in figuur 3.2.

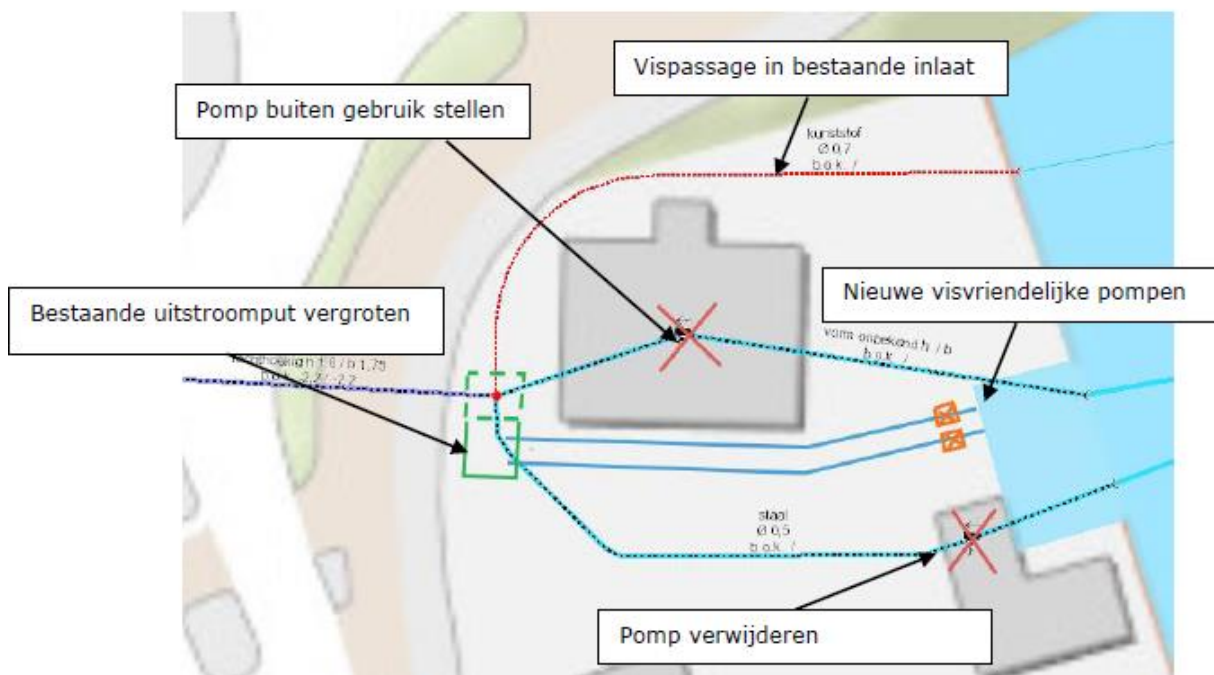
Figuur 3.2. Impressie van het plangebied. Boven: de gemaalwoning. Daaronder: gemaal en bijgebouw. Daaronder links: het water ten westen van het plangebied. rechts: de uitstroomput buiten plangebied. Linksonder: de esdoorn, midden: het gemaal, rechts: uitstroomput aangrenzend aan gemaalwoning.

3.3 Beoogde situatie en activiteiten

De activiteitenomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling en schriftelijk door de opdrachtgever verstrekte informatie.

De volgende werkzaamheden worden uitgevoerd, zie ook figuur 3.3:

- De pomp in het gemaal wordt buiten gebruik gesteld en de pomp in het bijgebouw wordt verwijderd. Deze worden vervangen door twee nieuwe visvriendelijke pompen van ieder 45 m³/min. Deze pompen worden in een nieuwe instroomput, buiten het huidige gemaalgebouw, geplaatst;
- Ten behoeve van deze nieuwe pompen dient de bestaande uitstroompuit te worden vergroot;
- Op de locatie van de huidige inlaat wordt een eenzijdige vispassage gerealiseerd;
- Het huidige krooshek inclusief reiniger, dient te worden gereviseerd;
- Rondom het bestaande kroosreiniger worden Arbovoorzieningen aangebracht;
- Er komt een nieuwe schakelkast in het bestaande gemaal.

Figuur 3.3. schematische weergave van de uit te voeren werkzaamheden.

Deze activiteiten vormen de basis van de toetsing aan de Wet natuurbescherming.

3.4 Veldbezoek

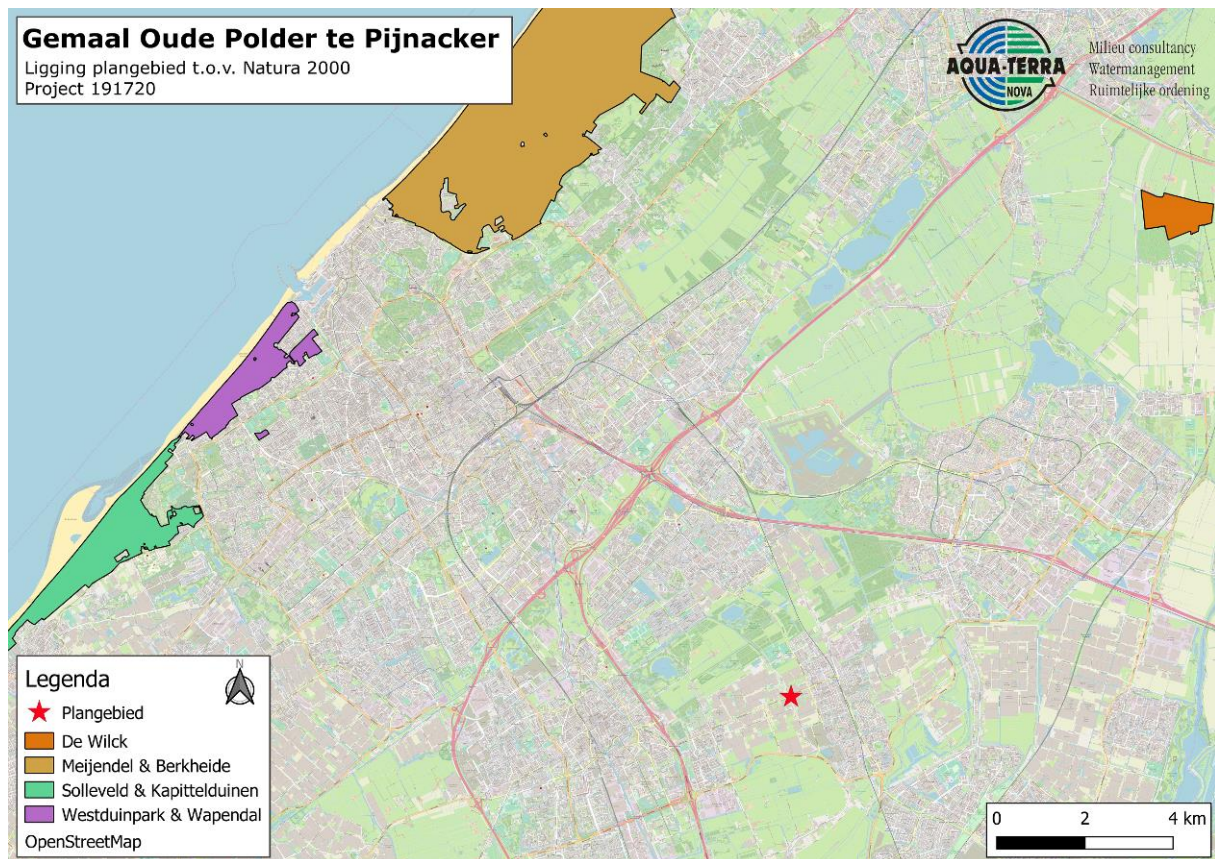
Het plangebied is bezocht in de ochtend van 28 oktober 2019. De weersomstandigheden tijdens dit oriënterend onderzoek zijn droog, 1/4^e bewolkt met een temperatuur van 8°C, windkracht 0-1 Bft uit het westen. Tijdens de inventarisatie zijn aanwezige natuurwaarden in het plangebied bekeken. Beschermde soorten worden alleen op basis van regionale verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt habitat uitgesloten, anders worden ze meegenomen in de toetsing.

4 RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING

Onderstaand wordt bepaald wat de afstand is van het plangebied tot beschermde natuurgebieden of gebieden die behoren tot een ecologische verbindingszone en wordt getoetst of de geplande activiteiten mogelijk een negatief effect kunnen hebben op deze beschermde natuurgebieden en ecologische verbindingszones. Indien er schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is/zijn.

4.1 Natura 2000-gebieden

De Natura 2000-gebieden 'Meijndel & Berkheide', 'Westduinpark & Wapendal', 'De Wilck' en 'Solleveld & Kapittelduinen' bevinden zich op respectievelijk, 12,1, 13,2, 13,3 en 14 km afstand van het plangebied, zie figuur 4.1 en bijlage 2. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand.

Figuur 4.1. Positie van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden.

Het Natura 2000-gebied 'Meijndel & Berkheide' bestaat uit een brede duinstrook met een gevarieerd en uitgestrekt, kalkrijk duinlandschap, dat reliëfrijk en afwisselend is². Het landschap heeft een kenmerkende opbouw van evenwijdige duinenrijen met opeenvolgende hoge paraboolduinen en moerassige laagten met struweel, waarin grote valleien liggen zoals Kijfhoek, Bierlap en de vallei Meijndel.

Het Natura 2000-gebied 'Westduinpark' is een breed, gevarieerd en kalkrijk duingebied met kenmerkende habitats van de Hollandse duin- en kuststreek². Er is een breed scala aan vegetatietypen van jonge en oude, droge duinen, met ruigten, graslanden en struwelen en binnenduinbos aanwezig, met karakteristieke flora. 'Wapendal' bestaat uit oud duin met struikheivegetatie.

Het Natura 2000-gebied 'De Wilck' bestaat uit vochtige en natte graslanden op veengrond en is onderdeel van het Hollands-Utrechtse veenweidegebied². Het gebied is met name van betekenis als foeragegebied en vooral als rustplaats voor kleine zwanen en smienten. Daarnaast is het gebied, door het open grasland karakter, de kruidenrijkdom en de hoge waterstand, zeer geschikt als broedplaats voor weidevogels en eendensoorten.

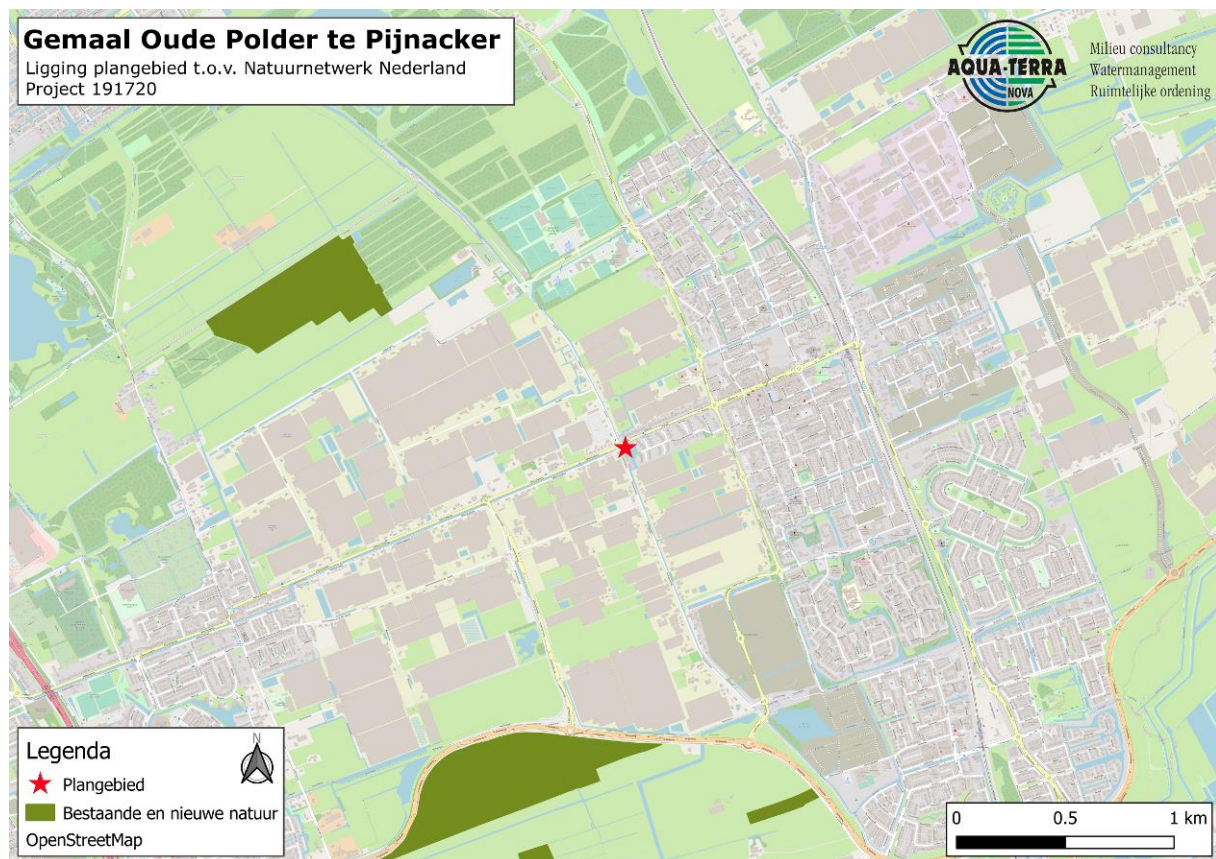
Het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' bestaat uit oude duinen, duinbossen, struwelen, ruigten en plassen². Het natuurgebied is van grote waarde vanwege de kalkarme duinen en heideterreinen die in het gebied voorkomen. Aan de binnenduinrand bevinden zich een aantal oude landgoedbossen die rijk zijn aan stinzenflora.

Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van deze Natura 2000-gebieden door de geplande ontwikkeling worden door de afstand en de tussenliggende bebouwing, glastuinbouw en infrastructuur uitgesloten. De grootte en intensiteit van de beoogde aanpassingen aan het gemaal zijn van dusdanige kleine schaal dat deze over een afstand van 12,1 km geen invloed hebben op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Meijndel & Berkheide'.

Vanuit de initiatiefnemer is gevraagd om een stikstofdepositieberekening met behulp van het AERIUS rekeninstrument. De berekening en de resultaten worden nader toegelicht in hoofdstuk 5.

4.2 Ecologische verbindingzones

Het plangebied is niet gelegen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)³, zie figuur 4.2 en bijlage 2. Het plangebied bevindt zich op circa 1,3 km van een natuurgebied dat deel uitmaakt van het NNN. Het betreft hier het natuurreservaat 'De Balij en het Bieslandse Bos' ten noordwesten van het plangebied. Het NNN kent geen externe werking. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Nadere toetsing in het kader van de Wet Natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Figuur 4.2. Positie van het plangebied ten opzichte van het NNN.

5 STIKSTOFDEPOSITIEBEREKENING

5.1 Inleiding stikstof

Stikstofdepositie is de hoeveelheid stikstof, die in de vorm van NO_x (stikstofoxiden) of NH₃ (ammoniak) neerdaalt op de bodem. Verschillende bronnen hebben een stikstofuitstoot. In Nederland zijn 161 Natura 2000-gebieden aangewezen: gebieden met een Europese beschermingsstatus. In 118 Natura 2000-gebieden is de stikstofdepositie hoger dan de diverse habitattypen of doelsoorten kunnen verdragen. Een verdere toename van de stikstofdepositie kan leiden tot 'significante effecten' op de beschermde natuurgebieden, wat alleen is toegestaan met een Wet natuurbescherming vergunning (Wnb-vergunning)^{1,4}. Ten gevolge van het vervallen van de PAS-wetgeving is de beoordeling van projecten een tijd lang niet mogelijk geweest. In bijlage 3 is een document van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties opgenomen met de huidige toestemmingsverlening voor nieuwe activiteiten die stikstofuitstoot hebben.

Voor het berekenen van de stikstofdepositie op de relevante Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied, is gebruik gemaakt van AERIUS Calculator versie 2019⁵. Dit is het rekenmodel, ontworpen door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), voor de berekening van de stikstofdepositie. In de berekeningen zijn de emissies van NO_x en NH₃ van de relevante bronnen meegenomen. Wanneer de stikstofdepositie van de beoogde activiteiten ten behoeve van dit project hoger zijn dan 0,00 mol/ha/jaar zijn vervolgstappen noodzakelijk.

5.2 Bronnen en resultaten berekening

Er zijn tijdens de uitvoering van de werkzaamheden verschillende bronnen die een stikstofuitstoot hebben, namelijk:

1. De stikstofuitstoot door mobiele werktuigen tijdens de graafwerkzaamheden, het aanleggen van de eenzijdige vispassage en het vergroten van de uitstroompout;
2. De stikstofuitstoot van mobiele werktuigen voor het droogzetten van de huidige waterpompen, -leidingen en mogelijk een waterdeel ter hoogte van het krooshekreiniger;
3. De stikstofuitstoot van een heistelling welke de damwanden aanbrengt ter vervanging van het krooshekreiniger;
4. De stikstofuitstoot door de verkeersbeweging van vakmannen/werknemers van en naar het plangebied en het aanleveren en afvoeren van materiaal en werktuigen.

Voor de stikstofberekeningen zijn de volgende uitgangspunten meegenomen:

- De werkzaamheden zullen in 2020 van start gaan.
- Er is uitgegaan van het gemiddelde van 180 werkbare dagen in een jaar. Er wordt naar verwachting negen maanden gewerkt (3/4 jaar). De berekening is om die reden gebaseerd op 135 werkbare dagen voor uitvoering van dit project.
- Voor de verkeersbeweging wordt ervan uitgegaan dat het verkeer zich verplaatst via de bebouwde kom, naar de dichtstbijzijnde N-weg (de N470), over een afstand van 1,8 km. Verondersteld wordt dat hierna de voertuigen opgaan in het reguliere verkeersbeeld.
- Middelzwaar verkeer in de vorm van werknemers en vakmannen rijden dagelijks naar het plangebied in busjes. Er wordt uitgegaan van 6 voertuigen, heen én terug, voor 135 werkbare dagen. In totaal 810 ritten.
- Zwaar vrachtverkeer zal materieel en materialen aan- en afvoeren naar het plangebied tijdens uitvoering van de werkzaamheden (buizen, pompen, beton). Er wordt uitgegaan van gemiddeld 3 vrachtwagens, heen én terug, voor 135 werkbare dagen. In totaal 405 ritten.
- De nieuwe pompen hebben evenveel vermogen als de twee pompen in de huidige situatie. Hierdoor hebben de pompen zelf geen extra stikstofgenererende werking en worden niet meegenomen in de berekening.
- Voor de inzet van mobiele werktuigen, is uitgegaan van materieel tussen circa 5 tot 10 jaar oud.
- Er is een ruime schatting gemaakt van de benodigde werkbare dagen, het aantal in te zetten mobiele werktuigen en vakmensen/werknemers. Deze inschatting is gemaakt op basis van expert judgement en op basis van expert judgement van derden.

Tabel 5.1. de beoogde werktuigen met het aantal uur/jaar dat ze uitstoot geven en de hoeveelheid uitstoot NO_x dat ze produceren per jaar, uitgegaan van 60% vermogen.				
Machine	Aantal dagen	Gebruikstijd uren/jaar	Emissie NH₃ (kg/j)	Emissie NO_x (kg/j)
Graaf- en bouwactiviteiten	100	100*8 = 800 uur	-	41,47
Betonstorter (<i>vergroten uitstroomput</i>)	10	10*8 = 80 uur	-	34,56
Dieselaggregaat (<i>t.b.v. droogzetten</i>)	60	15L diesel per dag = 900L	-	17,89
Heistelling (<i>t.b.v. damwand aanleggen</i>)	15	15*8 = 120 uur	-	43,20
Soort verkeer	Aantal ritten	Kans op file gedurende 1,8 km	Emissie NH₃ (kg/j)	Emissie NO_x (kg/j)
Zwaar vrachtverkeer (<i>aan- en afvoer materieel</i>)	405 ritten	20%	< 1	2,81
Middelzwaar verkeer (<i>werknemers</i>)	810 ritten	20%	< 1	4,69
Totaal			< 1	144,63

Bovenstaande gegevens zijn ingevoerd in de AERIUS-calculator op 27 november 2019. Er is een berekening gemaakt van de tijdelijke stikstofdepositie tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden. Uit de berekening komt naar voren dat er geen stikstofdepositie (0,00 mol/ha/jaar) is op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Zie bijlage 4 voor een uitgebreid overzicht van de resultaten van de AERIUS-berekening.

Bovenstaande gegevens zijn tevens met een verdubbeling, ofwel een overschrijding van 100% van deze geschatte waarden, ingevoerd in de AERIUS-calculator. Deze berekening levert tevens geen stikstofdepositiewaarde op van meer dan 0,00 mol/ha/jaar.

5.3 Conclusie

Op basis van de berekening kan gesteld worden dat er geen stikstofdepositie hoger dan 0,00 mol/ha/jaar van het project plaatsvindt op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Het is niet noodzakelijk om voor dit project vervolgstappen te nemen ten behoeve van de stikstofdepositie. Er is geen vergunning voor stikstofdepositie in het kader van de Wet natuurbescherming nodig voor dit project.

6 RESULTATEN SOORTBESCHERMING

In dit hoofdstuk worden eventuele effecten van de geplande werkzaamheden op aanwezige natuurwaarden uitgewerkt. Daarnaast wordt antwoord gegeven op de vraag of, en zo ja, in welke mate beschermde plant- en diersoorten, beschermd door de Wet natuurbescherming, door de beoogde activiteiten kunnen worden geschaad. Indien er schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is/zijn.

6.1 Vaatplanten

Het plangebied is tijdens het uitvoeren van het oriënterend veldbezoek gecontroleerd op mogelijk aanwezige beschermde vaatplanten. Tevens zijn de kademuuren gecontroleerd op geschiktheid voor en aanwezigheid van muurplanten. De kademuur bestaat uit een betonnen rand met een stalen damwand. Er zijn geen beschermde planten op de kademuur of elders in het plangebied aangetroffen. De aanwezigheid van veel mos in het gazon en hondsdrif geeft een indicatie dat de grond bovendien zuur en voedselrijk is. Bijzondere en beschermde soorten hebben over het algemeen juist meer baat bij een voedselarme of kalkrijke grond. Zowel op basis van de waargenomen soorten als op basis van verspreidingsgegevens en de ligging in stedelijk en glastuinbouwgebied worden beschermde vaatplanten niet verwacht⁶. De aanwezigheid van beschermde flora kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

6.2 Vogels

Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd. Daarnaast zijn rust- en verblijfplaatsen én de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd¹. In het plangebied worden broedende vogels verwacht, zowel algemene soorten als soorten uit categorie 5.

6.2.1 *Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats*

Op basis van verspreidingsgegevens is gebleken dat in de omgeving van Pijnacker de gierwaluw en huismus behorend tot de categorie 1-4 (jaarrond beschermde vaste verblijfplaats) voorkomen⁷. De gierwaluw nestelt in gebouwen, onder nokvorsten of dakgoten, achter regenpijpen, onder dakpannen, gaten in muren en ook wel in neststenen. De huismus nestelt onder dakpannen, achter regenpijpen, in gaten en kieren van gebouwen en in mussenkasten. Het gemaalgebouw bevat platte dakpannen en er zijn weinig kieren en gaten aanwezig. Bij de dakkapel zijn wel ruimtes aanwezig, echter zijn daaronder gladde loodflappen aanwezig waardoor het niet geschikt voor huismussen om onder te kruipen. Daarnaast zijn de dakpannen te plat en is hieronder geen ruimte aanwezig waar de huismus onder weg kan kruipen. De nokvorsten zijn dichtgemetseld en derhalve ook niet geschikt voor gierwaluwen. Zie figuur 5.1 voor impressies van het dak. Daarnaast wordt het gemaalgebouw niet aangetast tijdens de werkzaamheden en zijn negatieve effecten derhalve uitgesloten. De aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van gierwaluw of huismus kan worden uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

Figuur 5.1. Links: noordzijde van het dak met dakkapel. Rechts: twee huiszwaluwnesten.

In het plangebied is een kleine zomereik aanwezig en langs het water staat een grote esdoorn. Gezien de ligging in stedelijk gebied en de hoge intensiteit van het aanwezige verkeer (N473) en fietspaden, zijn deze bomen niet geschikt als verblijfplaats voor o.a. buizerd, havik of sperwer. Daarnaast zijn er geen (oude) nesten of sporen aangetroffen welke mogelijk van een roofvogel

zouden kunnen zijn. De aanwezigheid van uilen en andere roofvogels kan redelijkerwijs worden uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

6.2.2 *Vogels uit categorie 5*

Van de vogelsoorten met een verblijfplaats uit de categorie 5 zijn verschillende vogels binnen het plangebied te verwachten: huiswaluw, ekster, zwarte kraai, koolmees en pimpelmees. Nesten van categorie 5-soorten zijn jaarrond beschermd wanneer specifieke ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen¹. De huiswaluw broedt in kolonies en bouwt een gemetseld nest van klei en zand met een kleine opening. Er zijn twee intacte nesten aangetroffen (zie figuur 5.1) en nog een aantal sporen van oude nesten op de overige gevels van de gemaalwoning. Indien de woning in de toekomst toch wordt gesloopt, wordt geadviseerd om in de periode van 15 juni t/m 15 augustus een onderzoeksinventarisatie uit te voeren om op te maken hoeveel broedparen gebruik maken van de woning en ter compensatie vervangende voorzieningen te plaatsen.

De pimpelmees en koolmees zijn holenbroeders en maken gebruik van holtes in bomen of van nestkasten. Zwarte kraai en ekster bouwen grote (bolvormige) nesten in bomen. In de bomen in het plangebied zijn geen (oude) nesten aangetroffen welke mogelijk van ekster of zwarte kraai zouden kunnen zijn. De esdoorn bevat holtes, echter zijn deze niet ingerot en zijn daarom niet geschikt voor nest- of rustplaatsen van kleinere holenbroeders. De bomen in het plangebied worden niet aangetast, dus zijn negatieve effecten derhalve uitgesloten. Indien de bomen onverhoopt toch gekapt gaan worden, is er in de omgeving voldoende alternatief en zijn er geen redenen om de nesten jaarrond te beschermen. Wel zijn de vogels en hun nesten beschermd tijdens het broeden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

6.2.3 *Algemene (broed)vogels*

In en rondom het plangebied zijn algemene vogelsoorten te verwachten zoals houtduif, merel, roodborst, kauw, meerkoet en wilde eend. Naar verwachting wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied, omdat het ontbreekt aan struweel of boomholtes waar kleine zangvogels in kunnen nestelen. Een meerkoet bouwt meestal een drijvend nest op het water en kan dat mogelijk ook doen in het water binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Een houtduif kan een eenvoudig nest bouwen in de bomen in het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van (oude) nesten van algemene vogels aangetroffen. Indien een vogel zich vestigt in het plangebied, zijn zij tijdens het broeden beschermd en mogen zij en hun nesten niet verstoord worden¹. Er wordt aanbevolen om buiten het broedseizoen (grofweg van maart t/m juli) te werken. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole plaats te vinden.

6.3 **Grondgebonden zoogdieren**

Op basis van verspreidingsgegevens is gebleken dat in de omgeving van Pijnacker de nationaal beschermde soorten hermelijn, wezel, vos, haas en egel voorkomen. Het voorkomen van strikt beschermde soorten is op basis van verspreidingsgegevens uitgesloten. Voor genoemde nationaal beschermde soorten en algemene zoogdiersoorten geldt binnen de provincie Zuid-Holland een vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming¹. De zorgplicht blijft echter wel van kracht.

6.4 **Vleermuizen**

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Alle soorten vleermuizen zijn beschermd binnen de Wet natuurbescherming¹. Vleermuizen maken binnen hun netwerk gebruik van vaste verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Deze vaste rust- en verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd, ook als de dieren op dat moment niet aanwezig zijn. Daarnaast is de functionele leefomgeving van vleermuizen beschermd. Dit zijn de vaste vliegroutes en essentiële foerageergebieden, die nodig zijn om een verblijfplaats te laten functioneren.

6.4.1 *Verblijfplaatsen*

De gemaalwoning bevat geschikte openingen waar vleermuizen als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger gebruik van kunnen maken. Het betreft hier de aanwezige ruimte tussen de muren en het dakoverstek van de langsgevels en de overhangende dakpannen op de kopgevels en bij de dakkapel, zie figuur 5.2. De gemaalwoning is geschikt als zomer-, kraam- en paarverblijfplaats van de genoemde vleermuissoorten. Omdat de woning vermoedelijk geen spouwmuur bevat en daarnaast onbewoond en onverwarmd is, is de woning niet geschikt als (massa)winterverblijfplaats, omdat een winterverblijfplaats vorstvrij moet blijven. In de gemaalwoning wordt enkel de pomp buiten gebruik gesteld. Mocht in de toekomst de gemaalwoning gerenoveerd of gesloopt worden, is nader onderzoek naar gebouwbewonende

vleermuizen wel noodzakelijk. Voor het uitvoeren van de huidige geplande werkzaamheden is nader onderzoek niet noodzakelijk.

Het bijgebouw bevat een houten daklijst rondom, echter zijn er geen ruimtes, kieren of spleten aanwezig welke mogelijk toegang bieden tot geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het bijgebouw is uitgesloten.

In het plangebied staat een esdoorn met meerdere holtes. Echter zijn deze holtes niet ingerot en daardoor niet geschikt als vaste rust- en/of verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen als ruige dwergvleermuis of rosse vleermuis. De aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen kan worden uitgesloten. Nader onderzoek naar boombewonende vleermuizen is niet noodzakelijk. Na enkele tot tientallen jaren kunnen de holtes verder inrotten en mogelijk wel geschikt worden voor boombewonende vleermuizen. Indien de boom in de toekomst gekapt gaat worden, is het van belang een boomholte-inspectie uit te voeren, wanneer onderhavig rapport niet meer geldig is (na drie jaar).

Figuur 5.2. V.l.n.r.: ruimte tussen de muur en het dakoverstek. Ruimte achter de overhangende dakpannen. Holtes in de esdoorn welke momenteel niet ingerot zijn en daarom niet geschikt zijn voor vleermuizen.

6.4.2 Foerageergebied en vliegroute

Het plangebied en de omgeving van het plangebied zijn geschikt als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Een aantal vleermuissoorten, zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis, maken gebruik van lijnvormige structuren als vliegroute. Ze vliegen hierbij in de luwte van lijnvormige structuren zoals watergangen, hagen en houtwallen, maar ook bebouwing. Gewone dwergvleermuis en watervleermuis gebruiken vaste vliegroutes om hun foeragegebieden te bereiken, terwijl de ruige dwergvleermuis geen vaste routes volgt om zijn foeragegebieden te bereiken. Andere vleermuizen, zoals rosse vleermuis en laatvlieger, zijn minder afhankelijk van dit soort structuren. Men spreekt van een vaste vliegroute als tijdens veldbezoeken vleermuizen structureel langs bepaalde elementen in het landschap vliegen. Het plangebied is van te geringe omvang om te kunnen dienen als essentieel foerageergebied of essentiële vliegroute van vleermuizen. Er is in de omgeving voldoende alternatief om te foerageren of te migreren (o.a. het waterdeel en de groene tuinen in de omgeving). Het is uitgesloten dat het plangebied essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes bevat. De werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op mogelijk aanwezige vliegroutes of foerageergebied. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

6.5 Amfibieën

Uit de landelijke verspreidingsgegevens komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied geen strikt beschermde amfibieën voorkomen⁸. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en de ligging in stedelijk en glastuinbouwgebied worden deze redelijkerwijs ook niet verwacht. De aanwezigheid van strikt beschermde amfibieën kan worden uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

Nationaal beschermde amfibieënsoorten als gewone pad en bruine kikker kunnen mogelijk wel in het plangebied voorkomen, ondanks dat het aan geschikt habitat en schuilmogelijkheden ontbreekt. Voor deze soorten geldt in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming. Wel blijft de zorgplicht van kracht. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

6.6 Reptielen

Uit de landelijke verspreidingsgegevens komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied geen (strikt) beschermde reptielen voorkomen⁸. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en de ligging in stedelijk gebied worden deze redelijkerwijs ook niet verwacht. De aanwezigheid van (strikt) beschermde reptielen kan worden uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

6.7 Vissen

Uit de landelijke verspreidingsgegevens blijkt dat in de omgeving van de het plangebied geen strikt en nationaal beschermde vissoorten voorkomen⁸. De aanwezigheid van (strikt) beschermde vissoorten kan worden uitgesloten. Het waterdeel aan de oostzijde van het plangebied is geschikt voor algemene vissoorten als baars, zeelt en brasem. Indien een deel van het water gedempt of drooggezet wordt ten behoeve van de werkzaamheden, dienen de aanwezige vissen (en andere waterdieren) de kans te krijgen zich te verplaatsen naar veilige gedeelten in het kader van de zorgplicht. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming.

6.8 Overige beschermde soorten

Van de ongewervelden zijn naast vlinders en libellen, enkele kevers (vliegend hert, brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtlerkever, vermiljoenkever), weekdieren (platte schijfhoren, Bataafse stroommossel) en een kreeftachtige (rivierkreeft), beschermd door de Wet natuurbescherming^{1,9,10}. Het plangebied en directe omgeving voorzien voor geen van deze soorten in geschikt habitat. Het voorkomen van beschermde ongewervelden kan hierdoor redelijkerwijs worden uitgesloten. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming.

7 CONCLUSIES EN ADVIES

In opdracht van Waalpartners Civil Engineering heeft Aqua-Terra Nova BV een onderzoek uitgevoerd naar de consequenties van natuurwetgeving op de geplande werkzaamheden met betrekking tot het project Gemaal Oude Polder te Pijnacker. Op basis van een locatiebezoek en een literatuurstudie is geïnventariseerd welke beschermde soorten er in het plangebied aanwezig kunnen zijn. Aan de hand van de projectbeschrijving is getoetst of de geplande activiteiten in strijd kunnen zijn met de Wet natuurbescherming. De conclusie van de toetsing worden in dit hoofdstuk gegeven.

7.1 Gebiedsbescherming

Op grond van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Het plangebied bevindt zich op circa 12,1 km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Meijendel & Berkheide'. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het Natura-2000-gebied kunnen worden uitgesloten. Een nadere toetsing in het kader van gebiedsbescherming is niet noodzakelijk;
- Het plangebied bevindt zich op circa 1,3 km van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Negatieve effecten op het NNN kunnen worden uitgesloten. Een nadere toetsing is niet noodzakelijk;
- Er is geen sprake van een toename van stikstofdepositie op beschermde natuurgebieden. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.

7.2 Soortbescherming

Op grond van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Er zijn (oude) nesten aangetroffen van huiszwaluwen aan de gemaalwoning. De werkzaamheden tasten de gemaalwoning niet aan. Indien de gemaalwoning wordt gesloopt, dient een inventarisatie uitgevoerd te worden tussen 15 juni t/m 15 augustus om het aantal broedparen vast te stellen en een passend aantal voorzieningen te realiseren;
- De gemaalwoning bevat geschikte kieren en gaten voor gebouwbewonende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. De werkzaamheden tasten de gemaalwoning niet aan. Indien de gemaalwoning wordt gesloopt, dient jaarrond onderzoek uitgevoerd te worden naar de aan- of afwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen;
- Het plangebied is niet geschikt voor verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van andere beschermde soorten;
- Tijdens de werkzaamheden moet rekening gehouden worden met broedende vogels en algemeen voorkomende dieren.
- De zorgplicht is te allen tijde van kracht;
- Het optreden van negatieve effecten op de overige (strikt) beschermde soorten in het plangebied is uitgesloten.

7.3 Overzicht beschermde soorten

In tabel 6.2 zijn per soortgroep de benodigde vervolgstappen conform de Wet natuurbescherming aangegeven. In tabel 6.2 wordt met een kleurencode gewerkt. De betekenis van de kleurencode wordt in tabel 6.1 weergegeven.

Tabel 6.1. Betekenis kleurencodes.

Kleur	Betekenis
Groen	Werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden met inachtneming van de algemene zorgplicht. Verdere vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.
Geel	Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd mits maatregelen genomen worden of conform een goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt. Indien negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden is nader onderzoek noodzakelijk.
Rood	Nader onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten, functie van het plangebied voor de betreffende soorten en de invloed van het project op individuen en de gunstige staat van instandhouding van de soort is noodzakelijk. Indien uit het onderzoek blijkt dat betreffende soort aanwezig is en negatieve effecten niet uit te sluiten dan wel te voorkomen zijn dient ontheffing aangevraagd te worden.

Tabel 6.2. Overzicht beschermde soorten.

Soortgroep	Wet*	Te nemen vervolgstappen
Vaatplanten		
Algemene vaatplanten	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht.
Vogels		
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vogels uit categorie 5	Wnb 3.1	Verstoring broedende vogels voorkomen. Indien gemaalwoning gesloopt wordt, een inventarisatie uitvoeren naar aantal broedparen van huiszwaluw en vervangende voorzieningen realiseren.
Algemene soorten	Wnb 3.1	Verstoring broedende vogels voorkomen.
Zoogdieren		
Algemene grondgebonden zoogdieren	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht.
Vleermuizen		
Vleermuizen	Wnb 3.5	Indien gemaalwoning gesloopt wordt, is nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen noodzakelijk.
Amfibieën		
Algemene amfibieën	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht.
Reptielen		
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vissen		
Algemene vissen	Wnb 11.11	Werken conform zorgplicht. Draag zorg voor vissen en andere waterdieren wanneer delen gedempt of drooggezet worden.
Overige soorten		
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

* Wnb = Wet natuurbescherming, artikel 3.1, 3.5, 3.10 en zorgplicht artikel 1.11.

7.4 Advies en vervolgstappen

Het gemaal Oude Polder te Pijnacker wordt voorzien van twee nieuwe visvriendelijke pompen en er wordt een eenzijdige vispassage gerealiseerd. Ten behoeve hiervan wordt de pomp in het gemaal buiten gebruik gesteld en de pomp in het bijgebouw verwijderd. Hieronder wordt geadviseerd rekening te houden met de volgende punten.

7.4.1 Vleermuizen

Er wordt geadviseerd de werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang uit te voeren om zo overvliegende en/of foeragerende vleermuizen niet te verstoren. Indien dit niet mogelijk is, dient uitstraling van verlichting naar de omgeving voorkomen te worden. Ook kan ervoor gekozen worden om in de periode te werken wanneer vleermuizen in winterslaap zijn. De winterslaap van vleermuizen duurt grofweg van november t/m maart, maar is afhankelijk van soort en weersomstandigheden.

7.4.2 Broedvogels

Alle in Nederland broedende vogels en hun eventuele nesten zijn strikt beschermd en mogen tijdens het broeden niet verstoord worden. De meeste vogels broeden in de periode maart tot en met juli. Echter zijn vogels welke buiten deze periode broeden ook te allen tijde beschermd. Indien werkzaamheden in de periode maart t/m juli moeten worden uitgevoerd, dient de aanwezigheid van broedende vogels voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden. Indien vogelnesten of broedende vogels aangetroffen worden, dienen de werkzaamheden nabij het nest of broedplaats uitgesteld te worden totdat de jongen vliegvlug zijn of dient een verstoringvrije zone rond de broedplaats opgesteld te worden.

7.4.3 Zorgplicht

Te allen tijde dient er rekening gehouden te worden met de algemene zorgplicht, artikel 1.11 Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat er altijd rekening met in het wild levende dieren en planten gehouden moet worden. Tijdens de werkzaamheden moet gelet worden op de aanwezigheid van planten en dieren en moet voorkomen worden dat deze onnodig gedood, verwond of aangetast worden. Alle dieren, ook de niet beschermde soorten, moeten de ruimte krijgen om te kunnen vluchten en zichzelf in veiligheid te brengen.

Dit laatste is met name van belang voor vissen en andere aquatische dieren indien delen van het water gedempt worden tijdens de werkzaamheden. Houdt er rekening mee dat dieren zich ook in de modderlaag kunnen ingraven en verschuilen.

7.4.4 *Geldigheid*

Afhankelijk van de tijd tussen dit onderliggende onderzoek en de werkzaamheden, kan een actualiserend of aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn. De conclusies van dit onderzoek zijn drie jaar geldig.

8 REFERENTIES

1. Ministerie van Economische zaken. *Wet natuurbescherming*. (2016).
2. Ministerie van landbouw natuur en voedselkwaliteit. Natura 2000-gebieden.
3. Rijksoverheid. Begrenzing van het Natuurnetwerk en de Natura 2000-gebieden. (2018). Available at: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1425-begrenzing-van-het-natuurnetwerk-en-natura-2000-gebieden>.
4. Ministerie van landbouw natuur en voedselkwaliteit. Programma Aanpak Stikstof 2015-2021. 111 (2017).
5. RIVM. AERIUS Calculator. 2019 Available at: <https://calculator.aerius.nl/calculator/?locale=nl#>.
6. FLORON. Available at: www.floron.nl.
7. SOVON. Available at: <https://www.sovon.nl/nl>.
8. RAVON. Available at: <https://www.ravon.nl/>.
9. Vlinderstichting. Available at: www.vlinderstichting.nl.
10. EIS kenniscentrum insecten en andere ongewervelden. Available at: <http://www.eis-nederland.nl/>.

BIJLAGE 1 LIGGING PLANGEBIED

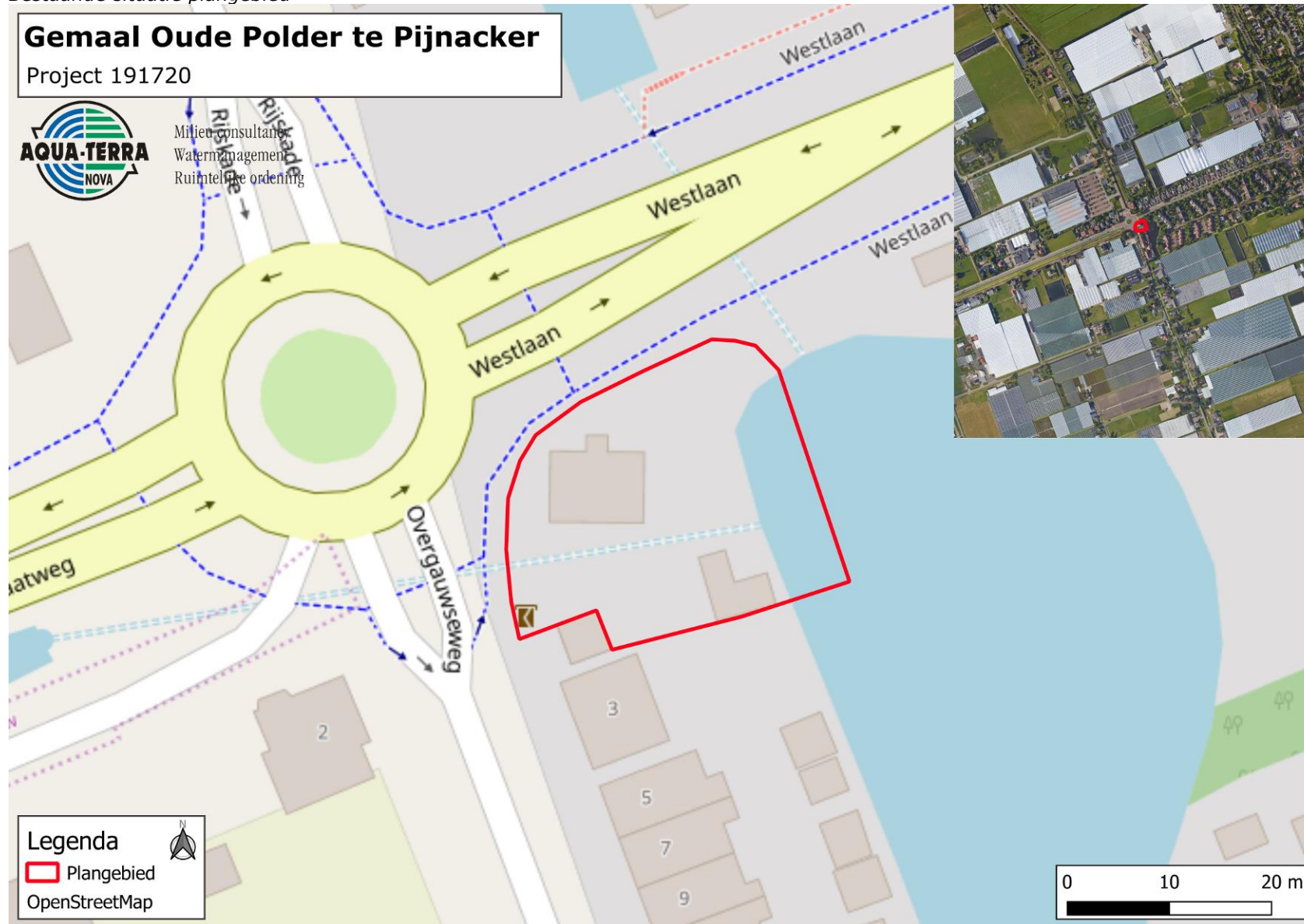
Bestaande situatie plangebied

Gemaal Oude Polder te Pijnacker

Project 191720

Milieuconsultant
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

BIJLAGE 2 BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN

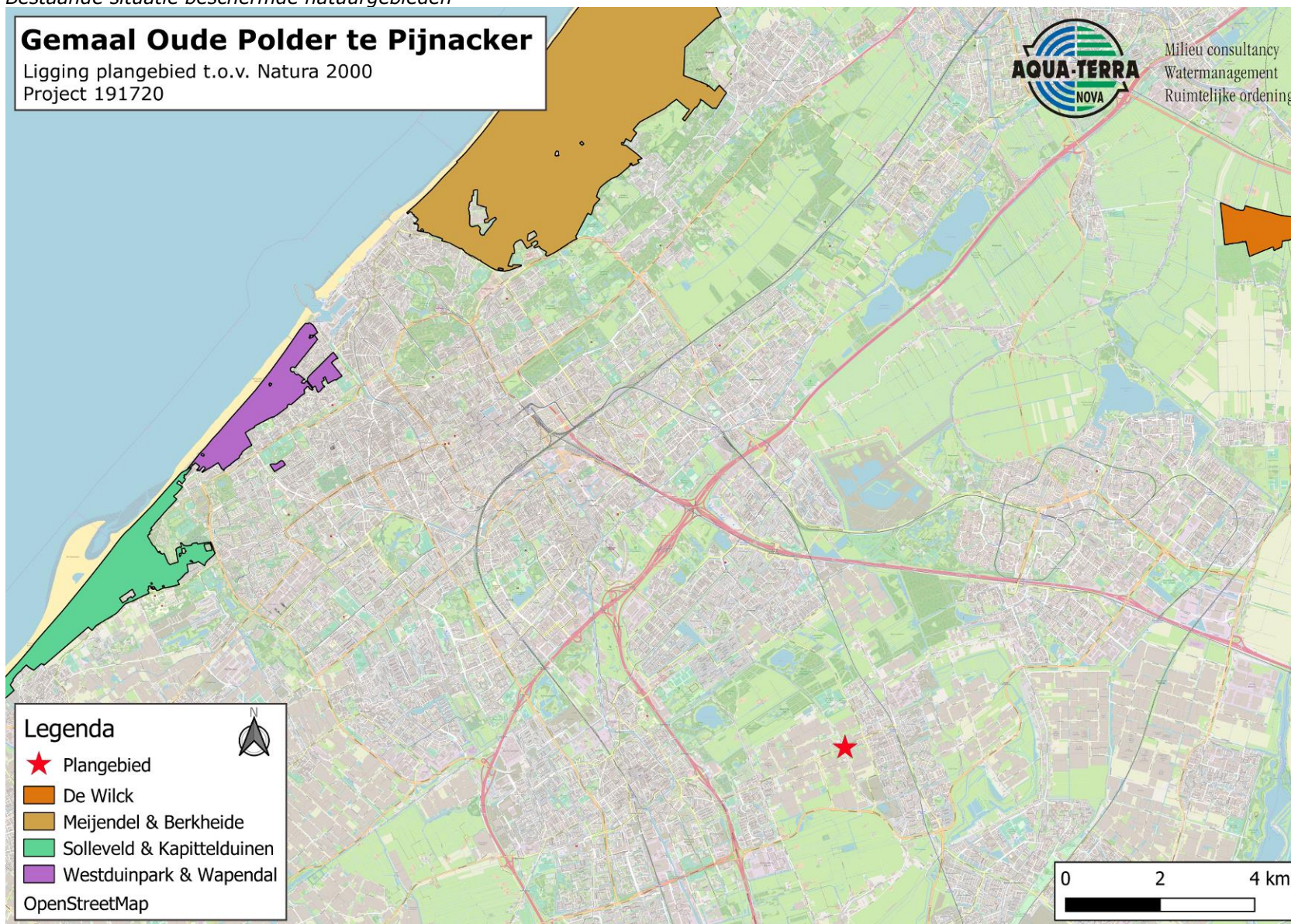
Bestaande situatie beschermde natuurgebieden

Gemaal Oude Polder te Pijnacker

Ligging plangebied t.o.v. Natura 2000
Project 191720

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

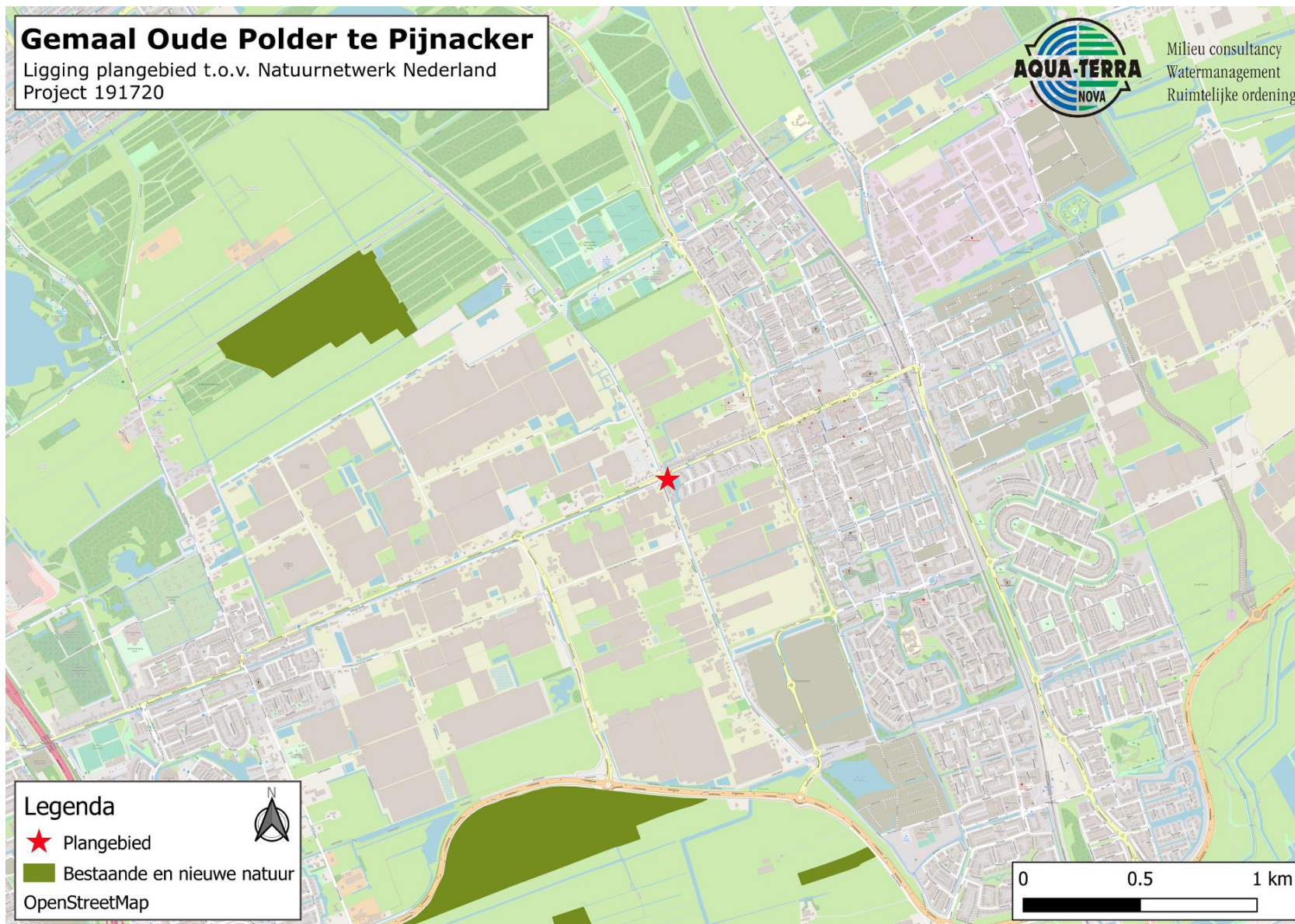
Bron: Qgis, OpenStreetMap, 2019
191720/AQT301aFF/LvdS
Aangepaste rapportage 6 december 2019

Gemaal Oude Polder te Pijnacker

Ligging plangebied t.o.v. Natuurnetwerk Nederland
Project 191720

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Legenda

- ★ Plangebied
 - Bestaande en nieuwe natuur
- OpenStreetMap

Bron: Qgis, OpenStreetMap, 2019

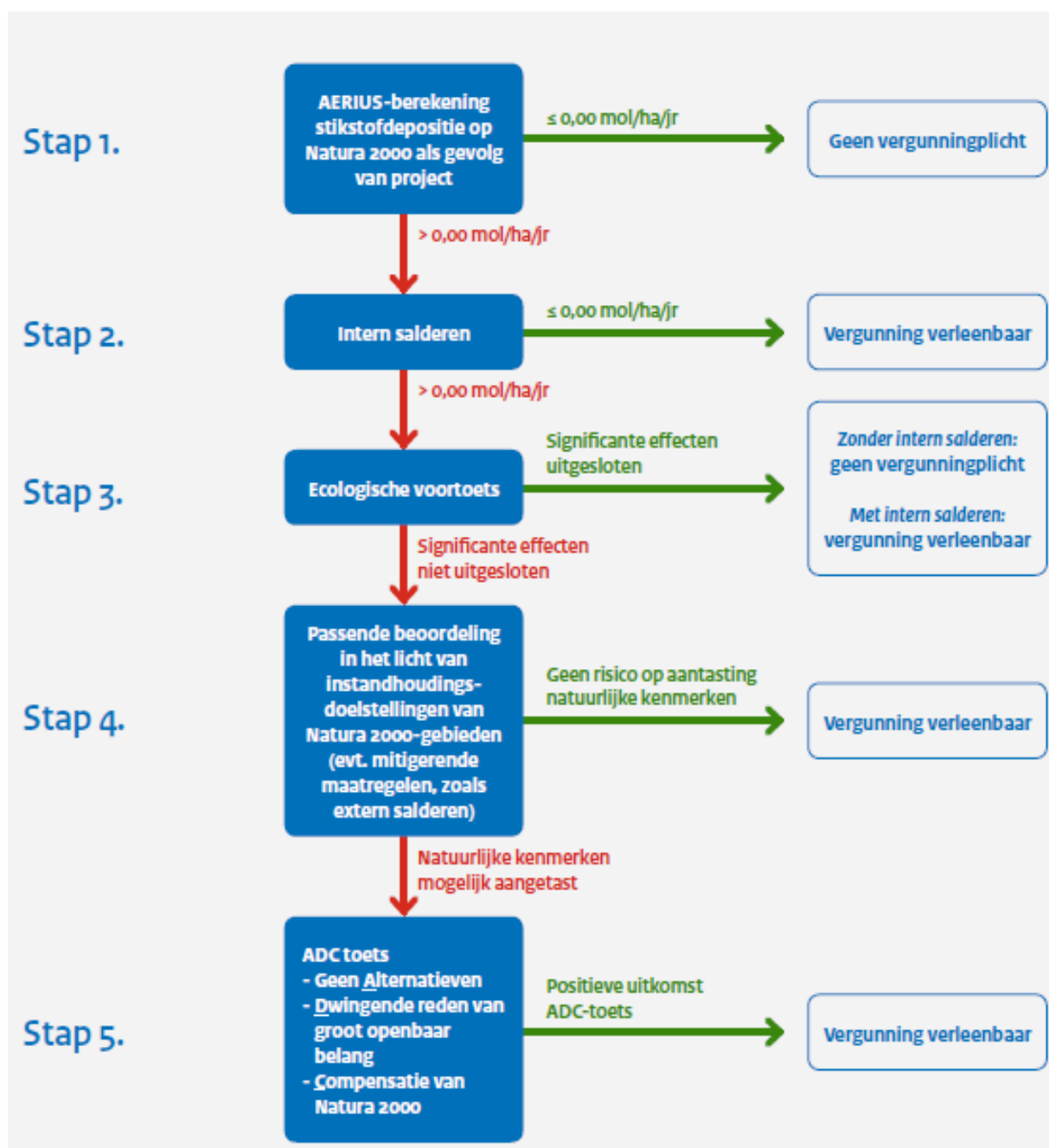
BIJLAGE 3 TOESTEMMINGVERLENING STIKSTOFDEPOSITIE

Rijksoverheid

Toestemmingverlening stikstofdepositie bij nieuwe activiteiten

Aan de hand van onderstaand stappenplan kunt u vaststellen of u vergunningplichtig bent onder de Wet natuurbescherming en welke instrumenten u kunt inzetten om voor een natuurvergunning in aanmerking te komen.

Toelichting

Stap 1 - AERIUS-berekening stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden als gevolg van een project

Verzamel informatie over de stikstofemissies per bron, bijvoorbeeld werkverkeer of mobiele werktuigen. Omdat de aanleg/bouw- en gebruiksfase beide deel uitmaken van een project, moet er voor beide fases worden bepaald hoeveel stikstofemissies hierbij vrijkomen en dienen er twee aparte AERIUS-berekeningen te worden gemaakt. Om de kans op een toename van stikstofdepositie zo klein mogelijk te maken, is het nodig om na te denken over (technische) mogelijkheden om de emissies zo laag mogelijk te houden. Denk hierbij aan het gebruiken van mobiele werktuigen met een zuinigere stage klasse¹. Bereken vervolgens met behulp van de AERIUS Calculator of de emissies resulteren in stikstofdepositie op overbelaste Natura 2000-gebieden. Als de uitkomst is dat er geen sprake is van stikstofdepositie, dus kleiner of gelijk aan 0,00 mol/ha/jaar, dan is er geen natuurvergunning nodig. Is er wel sprake van stikstofdepositie door de nieuwe activiteit maar kunt u intern salderen, ga dan naar stap 2. Ook kunt u voor sommige gevallen middels een voortoets uitsluiten dat een toename van depositie tot significant negatieve effecten leidt, zie hiervoor stap 3. Als u na stap 1 al zeker weet dat significant negatieve effecten niet bij voorbaat kunnen worden uitgesloten, en u kunt ook niet intern salderen, dan kunt u de voortoets overslaan en gelijk beginnen met stap 4.

Stap 2 – Intern salderen

Bij 'intern salderen' leidt de nieuwe situatie niet tot een toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de huidige situatie. Bij woningbouw kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de bouw van een woonwijk op industriële of agrarische grond. Om te bepalen of de nieuwe situatie tot een toename van stikstofdepositie leidt, wordt een verschilberekening gemaakt tussen de huidige feitelijke stikstofdepositie (in zoverre deze vergund is) in de bestaande situatie en de stikstofdepositie in de nieuwe situatie. Bij het bepalen van de feitelijke depositie mag rekening worden gehouden met fluctuaties in uw bedrijfsvoering en aantoonbaar voorgenomen investeringen. Daarnaast zijn er bepaalde type projecten, en plannen ten behoeve van dergelijke projecten, waarvoor de vergunde depositieruimte geldt als uitgangspunt voor intern salderen, namelijk: wegen, vaarwegen, spoorwegen en luchtvaart, woningbouw, duurzame energieopwekking en energieprojecten van nationaal belang, projecten noodzakelijk in het kader van de nationale veiligheid en militaire activiteiten. Intern salderen mag worden meegewogen in de voortoets fase die is beschreven onder stap 3. De conclusie kan dan zijn dat door intern salderen er geen toename is van stikstofdepositie binnen het project of de locatie waardoor significante effecten bij voorbaat kunnen worden uitgesloten. U moet dan echter wel een natuurvergunning aanvragen bij het bevoegd gezag (vaak de provincie).²

Stap 3 – Ecologische voortoets

Als de AERIUS-berekening aantoont dat uw project leidt tot tijdelijke en/of zeer geringe stikstofdepositie op overbelaste Natura 2000-gebied, kan het toch zo zijn dat significante negatieve effecten via een ecologische voortoets kunnen worden uitgesloten. Hierbij

wordt rekening gehouden met de staat van instandhouding van de betrokken habitatype. Als er sprake is van stikstofdepositie op reeds overbelaste natuur zal een voortoets in de meeste gevallen niet voldoende zijn omdat effecten niet bij voorbaat kunnen worden uitgesloten. Het advies is om hierover contact op te nemen met het bevoegd gezag. Voor nieuwe projecten waarvoor via een voortoets significant negatieve effecten kunnen worden uitgesloten is geen natuurvergunning nodig, tenzij u in de voortoets rekening houdt met intern salderen. Dan is wel een natuurvergunning vereist. Is het niet mogelijk om via de voortoets negatieve effecten bij voorbaat uit te sluiten, ga dan naar stap 4

Stap 4 - Passende beoordeling in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden (evt. rekening houdend met extern salderen)

Als significant negatieve effecten door stikstofdepositie niet kunnen worden uitgesloten, moet er getoetst worden of de kans bestaat op aantasting van de natuurlijke kenmerken van deze gebieden. Hierbij moet beoordeeld worden of de stikstofdeposities een risico vormen voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen zoals deze voor elk Natura 2000-gebied zijn bepaald. Hiervoor wordt een ecologische 'passende beoordeling' opgesteld. Als de conclusie van de passende beoordeling is dat er geen risico bestaat op aantasting van natuurwaarden, kan de natuurvergunning door het bevoegd gezag (vaak de provincie) worden verleend.

Extern salderen meewegen in de passende beoordeling

Het is ook mogelijk om de negatieve effecten van een project te salderen met de positieve effecten van het (gedeeltelijk) intrekken van de vergunning van een ander project. Omdat hier de vergunning voor een activiteit buiten het project bij de passende beoordeling wordt betrokken, heet dit 'extern salderen'. Hier zijn wel strenge voorwaarden aan verbonden en hiervoor moet getoetst worden aan de beleidsregels van het bevoegd gezag zoals deze gelden voor extern salderen. Luidt de conclusie van de passende beoordeling dat er toch nog risico bestaat op schade aan Natura 2000-gebieden, dan is er voor sommige projecten nog de mogelijkheid van het succesvol doorlopen van de ADC-toets onder stap 5.

Stap 5 – ADC-toets

Als schade aan kwetsbare Natura 2000-gebieden en habitatype niet kan worden voorkomen, is er voor sommige projecten de mogelijkheid van het succesvol doorlopen van de ADC-toets. De drempel ligt hiervoor echter hoog. Er moet namelijk sprake zijn van:

- Het ontbreken van Alternatieven;
- Het bestaan van een Dwingende reden van groot openbaar belang om het project doorgang te verlenen (werkgelegenheid, volkshuisvesting, volksgezondheid, nationale economische belangen, verkeersveiligheid, duurzaamheid);
- De schade aan kwetsbare habitatype moet geCompenseerd worden door de aanleg van nieuwe natuur binnen of buiten de huidige Natura 2000 gebieden.

Bij het succesvol doorlopen van de ADC-toets kan de natuurvergunning worden verleend.

¹ <https://www.aerius.nl/en/onderhouding/section11-stage-klassen>

² Rijk op de website van ruzo ryzof van provincie voor de beleidsregels zoals deze gelden voor intern salderen.

© De Samen het Ministerie van Streeklucht en Omgeving is niet aansprakelijk voor wettelijkheden of fouten in de beleidsregels of toelichting.

BIJLAGE 4 STIKSTOFDEPOSITIEBEREKENING MET AERIUS

